UCHWAŁA NR XX/176/2016
RADY MIEJSKIEJ W MIESZKOWICACH

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieszkowice na lata 2017 – 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 446) w związku z art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390) Rada Miejska w Mieszkowicach uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieszkowice na lata 2017 – 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mieszkowic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Henryk Rzepczak

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XX/176/2016
Rady Miejskiej w Mieszkowicach

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY MIESZKOWICE NA LATA 2017-2021

Mieszkowice, styczeń 2017

SPIS TREŚCI

I. Wstęp ……... 3
II. Podstawa prawna ……... 4
III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Mieszkowice …….. 5
IV. Założenia, zadania i cele Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ……. 6
1. Założenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie …… 6
2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie …… 7
3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Mieszkowice 7
4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ……... 7
V. Zasoby gminy Mieszkowice w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie …….. 8
1. Zasoby instytucjonalne gminy ……. 8
2. Analiza jakościowa zasobów instytucjonalnych……. 8
3. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie …… 9
VI. Cele Programu …… 13
VII. Harmonogram realizacji Programu ……... 13
VIII. Adresaci Programu …….. 14
IX. Realizacja Programu …….. 14
X. Finansowanie Programu …….. 15
XI. Monitoring i sprawozdawczość …….. 15
XII. Zakończenie …….. 16

I. WSTĘP

Przemoc w rodzinie ma szczególny charakter, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój, kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje oraz zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego.

Przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Istotne jest przez to dążenie do wprowadzania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy, adekwatnego do warunków zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia, realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych w ramach szeroko zakrojonej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek opiekuńczo-wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego czy organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie prowadzi do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych funkcji. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Przemoc w rodzinie zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe, albo cyklicznie powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność,

w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą .

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.;

- przemoc psychiczna – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.;

- przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych, itp.;

- przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.;

- zaniedbanie – to ciągłe niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i ekonomicznych.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

2. Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.).

3. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 930.).

4. Uchwałę Nr IV/25/2015 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 29 stycznia 2015r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieszkowice na lata 2014-2020

5. Uchwałę Nr XIV/115/2016 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 21 stycznia 2016r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla

Gminy Mieszkowice na 2016 rok

6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2015r. poz. 875).

7. Prawo polskie wobec przemocy w rodzinie:

1) prawo karne: art. 156, 157, 160 § 2, art. 190, art. 191, art. 197, art. 199, art. 200, art. 208, art. 209, art. 210, art. 211, art. 216 § 1, art. 217, art. 278 § 4, art. 279, art. 284 kodeksu karnego.

2) prawo rodzinne i opiekuńcze: art. 52, art. 56, art. 57, art. 58 § 2 i 3, art. 61-65, art. 84 i art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Program jest spójny z następującymi programami:
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Gryfińskim na lata 2016-2020 przyjęty Uchwałą Nr XV/100/20016 Rady Powiatu w Gryfinie z dnia 25 lutego 2016 roku.
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku (MP z 2014 r., poz. 445).

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE MIESZKOWICE

W latach 2012-2016 zanotowano w Gminie Mieszkowice wzrost przypadków przemocy w rodzinie. Choć zjawisko istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury *Niebieskiej Karty*. Pocieszający jest jednak fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Wszakże celem *Niebieskich Kart* jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Na terenie Gminy Mieszkowice przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym i często łączy się z problemem nadużywania alkoholu oraz niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Mieszkowice została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze *Niebieskiej Karty*. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2016 r. otrzymała 104 *Niebieskich Kart* od poniższych podmiotów:

L.p.	Instytucja	Niebieskie Karty				
		2012	2013	2014	2015	2016
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	0	0	3	1	0

2.	Policja	3	18	17	27	35
3.	Oświata	0	0	0	0	0
4.	Służba Zdrowia	0	0	0	0	0
Razem		3	18	20	28	35

Źródło: rejestr wpływu *Niebieskich Kart* do OPS w Mieszkowicach

Z powyższych danych wynika, że Policja jest instytucją najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie.

W ramach prowadzonych procedur *Niebieska Karta* od stycznia 2012r. do końca grudnia 2016r. odbyło się 236 spotkań grup roboczych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie danych w poszczególnych latach:

L.p.	Rok	Liczba spotkań grup roboczych
1.	2012	6
2.	2013	34
3.	2014	46
4.	2015	69
5.	2016	81
Razem		236

Źródło: rejestr wpływu „Niebieskich Kart” do OPS w Mieszkowicach

IV. ZAŁOŻENIA, ZADANIA I CELE PROGRAMUPRZECIWDZIAŁANIAPRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Program opiera się o następujące zasady i normy społeczne:

- nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- zapewnienie świadkom przemocy pomocy psychologicznej,
- nie ma żadnego uzasadnienia, ani usprawiedliwienia dla przemocy domowej,
- zrozumienie reakcji ofiary.

Program skierowany jest do ofiar przemocy w rodzinie, w tym do:

- dzieci i młodzieży,
- osób dorosłych, współmałżonków, partnerów,
- osób starszych,

- społeczności lokalnej,

- instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą rodzinie,

- organizacji pozarządowych.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zadania w zakresie przeciwdziałania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

- prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Mieszkowice

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie to zespół instytucji działających w środowisku lokalnym na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób planowy i skoordynowany.

4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Do najistotniejszych celów tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie należą:

- ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,

- podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy,

- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,

- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,

- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy,

- podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

V. ZASOBY GMINY MIESZKOWICE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne gminy

Zasobami instytucjonalnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy są:

- pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieszkowicach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe i instytucje kościelne,
- sołtysi i rady sołeckie,
- świetlice środowiskowe.

2. Analiza jakościowa zasobów instytucjonalnych

1. Mocne strony:

- stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- znajomość środowiska.

2. Słabe strony:

- zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości,
- brak specjalistów do pracy z rodziną,
- małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej.

3. Szanse:

- zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową,
- krajowe kampanie społeczne.

4. Zagrożenia:

- słaba kondycja ekonomiczna rodzin,

- brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy,
- bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- problemy alkoholowe członków rodzin,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
- poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

3. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć: gmina, policja, prokuratura, pomoc społeczna, służba zdrowia oraz organizacje pozarządowe.

1. Zadania Gminy

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa także na samorządach lokalnych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gminy to udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc pomocy psychospołecznej i prawnej, poprzez:

1) tworzenie i prowadzenie:
- punktów informacyjno-konsultacyjnych,
- schronisk dla ofiar przemocy domowej,
- ośrodków interwencji kryzysowej,
- telefonów zaufania,
- programów środowiskowych;

2) inicjowanie powstawania i wspieranie:
- organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej,
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

2. Zadania Policji

Do podstawowych zadań policji należy m.in.:

1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;

2) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi; samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;

3) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców;

4) działania chroniące ofiary przemocy domowej, podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem:

a) interwencja,

b) sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),

c) zatrzymanie sprawcy przemocy domowej stwarzającego w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,

d) wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,

e) zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,

f) podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,

g) udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił po między sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

3. Zadania Prokuratury

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

1) wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo;

2) wyjaśnić okoliczności czynu;

3) zebrać i zabezpieczyć dowodów;

4) ująć sprawcę;

5) w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

4. Zadania pomocy społecznej

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się w przypadku: ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

1) przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiający diagnozę sytuacji;

2) przygotować plan pomocy;

3) udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej;

4) w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc;

5) prowadzić *Niebieską Kartę*.

5. Zadania służby zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, a zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

1) rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;

2) umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;

3) poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;

4) wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;

5) poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji;

6) w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji lub komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;

7) w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanych oparzeń, wykorzystania seksualnego,

powiadomienie organów ścigania.

6. Zadania szkół i placówek oświatowych

Nauczyciel, wychowawca, pedagog, psycholog, lekarz, dyrektor szkoły podejrzewając, że dziecko jest ofiarą bądź świadkiem przemocy ma obowiązek:

1) sporządzać jak najpełniejszą dokumentację spostrzeżeń;

2) nawiązać współpracę z instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi w celu poszerzenia wiedzy na temat sytuacji dziecka;

3) współuczestniczyć w tworzeniu planu pomocy dziecku i jego rodzinie, w sytuacji stwierdzenia przemocy;

4) powiadamiać sąd rodzinny lub prokuraturę rejonową o sytuacji dziecka;

5) wspierać dziecko oraz jego rodzinę podczas realizowania planu pomocy;

6) monitorowania prawidłowości i skuteczności oddziaływań pomocowych;

7) udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grupach roboczych.

7. Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe to są głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności winny oferować, m.in.:

- pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym;
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków,
- pomoc socjalną,
- grupy wsparcia,
- grupy samopomocowe,
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci,
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych,
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy, np. przy gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej,
- udział w interwencjach,
- pilotowanie przypadków,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych .

VI. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe to:

- stosowanie profilaktyki i edukacji społecznej dotyczącej przemocy w rodzinie,

- zapewnienie ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,

- wieloaspektowe oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie,

- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

L.p.	Działanie	Zadanie	Realizator
1.	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	Zbieranie i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów i form przemocy	OPS, Policja, GKRPA, oświata , służba zdrowia
2.	Informowanie i edukowanie mieszkańców	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej	OPS, GKRPA (tablice ogłoszeń
		Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów, informacji na temat instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy, spotkania dotyczące przeciwdziałania przemocy itp.)	OPS, GKRPA
		Prowadzenie i rozpowszechnianie bazy danych placówek zajmujących się osobami doznającymi przemocy	OPS, GKRPA
		Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw	OPS, GKRPA, oświata, służba zdrowia, policja, organizacje pozarządowe
3.	Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych	Realizowanie programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży	Oświata
4.	Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	OPS, GKRPA, Policja, oświata, służba zdrowia organizacje pozarządowe

5.	Zapewnienie pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz członkom ich rodzin	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży – świadkom lub ofiarom przemocy	Oświata, OPS
		Realizowanie procedury „Niebieskiej Karty”	OPS, Policja, Oświata, Służba zdrowia, GKRPA
		Zapewnienie warunków lokalowych do działania dla Zespołu Interdyscyplinarnego	Burmistrz Miasta i Gminy Mieszkowice
		Udzielanie pomocy w formie pomocy terapeutycznej, prawnej, socjalnej i finansowej	OPS, PCPR, Sąd Rejonowy
6.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego	Burmistrz Miasta i Gminy Mieszkowice
		Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy	Zespół Interdyscyplinarny
		Tworzenie grup roboczych przez Zespół Interdyscyplinarny	Zespół Interdyscyplinarny

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Docelowymi adresatami programu są:

- osoby doznające przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze, osoby niepełnosprawne),

- osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy;
- społeczność lokalna – mieszkańcy Gminy Mieszkowice.

IX. REALIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mieszkowice realizowany jest od 2011 roku. Cele określone w programie wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej. Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami – jednostką pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych

podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna. Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu. Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieszkowicach oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieszkowicach.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieszkowice na lata 2017-2021 są:

1. Środki własne gminy będące w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieszkowicach na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieszkowice w latach 2017-2021 określa corocznie Rada Gminy Mieszkowice uchwałą budżetową.
3. Dotacje celowe, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Spodziewane efekty i ocena prowadzonych działań w ramach Programu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,
- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy,
- zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

2. Efektywność programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę ilościową i jakościową.

3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieszkowicach przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu do dnia 31 stycznia każdego roku.

XII. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest sprawdzić i jednoznacznie stwierdzić, jak często i kto jest ofiarą przemocy. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach w „zaciszu ogniska domowego", które staje się piekłem. Od początku istnienia świata ludzie radzą sobie z bólem i zagrożeniami w różny sposób. Jedni przez atakowanie, inni przez działania mające na celu oddalenie się od źródła zagrożenia. Niestety, gdy oprawcą jest ukochana osoba, nie reagujemy w sposób naturalny. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie – każdego dnia trzeba podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieszkowice pozwoli dążyć do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Mieszkowice. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości w tym zakresie.

Uzasadnienie

Art. 6 ust.1 i 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Gminny Program ma na celu w szczególności podniesienie jakości i skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Środki finansowe na realizację Programu ujmuje się corocznie w planie budżetowym gminy Mieszkowice.